

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10472/2025
19.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Петровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Нишу, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 450/2025 од 09.04.2025. године, у седници одржаној 19.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 450/2025 од 09.04.2025. године, у ставовима другом, трећем и четвртном изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене, **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Нишу П 6409/2022 од 15.11.2024. године, у делу става првог и ставу трећем изреке, којима је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности исплати 700.000,00 динара, са законском затезном каматом од 15.11.2024. године до исплате и да му накнади парничне трошкове од 348.100,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате и одбија захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка од 119.000,00 динара, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 6409/2022 од 15.11.2024. године, ставом првим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части и права личности услед неоснованог лишења слободе исплати 50.000,00 динара и због умањења животне активности 700.000,00 динара, са законском затезном каматом од 15.11.2024. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу преко досуђеног, а до траженог износа 500.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части и права личности услед неоснованог лишења слободе и преко досуђеног

износа од 700.000,00 динара до траженог од 1.200.000,00 динара, за душевне болове због умањења животне активности. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади парничне трошкове од 348.100,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 450/2025 од 09.04.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке за накнаду штете на име претрпљених душевних болова због повреде угледа, части и права личности услед неоснованог лишења слободе у висини од 50.000,00 динара, са законском затезном каматом од 15.11.2024. године. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете због умањења животне активности исплати 300.000,00 динара, са законском затезном каматом од 15.11.2024. године до исплате, а преко наведеног до досуђеног износа првостепеном пресудом од 700.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, тужбени захтев је одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 218.100,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате. Ставом четвртим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове другостепеног поступка од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу ставова другог, трећег и четвртог изреке, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу у смислу одредби чланова 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу, који је био запослен у Полицијској управи у ..., је решењем истражног судије од 08.11.2012. године, одређен притвор, због сумње да је извршио продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ у вези члана 61. КЗ. Тужилац је у притвору провео укупно девет дана, а правноснажном пресудом од 01.02.2019. године ослобођен је од оптужбе. Тужилац је на посао враћен 2016. године, а 25.10.2022. године престао му је радни однос јер је од стране Комисије за оцену радне и здравствене способности утврђено да је изгубио радну способност за професионално вршење полицијских послова. Као последица притварања и свих околности везаних за кривично дело које је тужиоцу стављено на терет, дошло је до трајних измена његове личности, које умањују животну активност за 30% и трајаће до краја тужиочевог живота.

Првостепени суд, применом одредби члана 584. став 1. тачка 1. Законика о кривичном поступку и члана 200. Закона о облигационим односима, налази да тужиоцу припада накнада штете због умањења животне активности која је непосредна

последница неоснованог лишења слободe, а висину накнаде одмерава ценећи да је тужилац био по професији полицајац, да му је на терет стављено кривично дело у вршењу службе, да је догађај био медијски пропраћен, због чега је трпео осуду околине и осећај стида и срамоте. Цењена је и чињеница да је тужилац одмах након пуштања из притвора почео да користи седативе и лекове за притисак и срце, да их од тог времена непрекидно користи, да је изолован, повучен, незаинтересован за околину, нетолерантан, да се не радује и да код њега не постоји иницијални покретач вољних активности.

Другостепени суд, са полазиштем на правну природу и сврху накнаде нематеријалне штете по члану 200. Закона о облигационим односима, налази да је према околностима конкретног случаја досуђена накнада превисока, а да се износом од 300.000,00 динара отклањају штетне последице и код тужиоца успоставља психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја.

По становишту Врховног суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право садржано у члану 200. Закона о облигационим односима, када је нашао да је првостепени суд погрешно усвојио тужбени захтев преко износа од 300.000,00 динара.

Правилно првостепени суд налази да се накнада нематеријалне штете мора индивидуализовати према околностима сваког конкретног случаја. У спорном односу не могу бити без значаја правна природа и квалификација кривичног дела које је тужиоцу стављено на терет, да је тужилац у време притварања имао 30 година и био породичан човек, да је притвор код њега узроковао здравствене тегобе које у континуитету трају, као и да постоји умањење животне активности тужиоца од 30% које је непосредна последица неоснованог притварања. По оцени Врховног суда, утврђене манифестације умањења животне активности тужиоца, која су се рефлектовале како на професионални, тако и приватни живот - повученост, немир, континуирано нерасположење, страхови и напетост, представљају околности које оправдавају досуду новчане накнаде од 700.000,00 динара, како је то правилно нашао првостепени суд. Овим износом, супротно становишту другостепеног суда, не погодује се тежњама које нису спојиве са правном природом и друштвеном сврхом новчане накнаде, као грађанскоправне санкције за утврђену повреду права личности.

На основу одредби чланова 165. став 2. и 153. став 2. ЗПП, одлучено је и о трошковима поступка, који су као споредно потраживање условљени одлуком о главном захтеву, па је и у овом делу првостепена пресуда потврђена. Тужиоцу су у складу са чланом 154. ЗПП досуђени и трошкови ревизијског поступка од 119.000,00 динара, које чине награда за састав ревизије од 30.000,00 динара, као и судске таксе на ревизију од 35.600,00 динара и на пресуду о ревизији од 53.400,00 динара.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић